

BILAG TIL DRØFTELSESSAG: REGIONENS ARBEJDE MED DELEMObILITET OG MOBILITETSHUBS

Dato: 13. november 2024

Overblik over regionens delemobilitetsprojekter

Delemobilitet i forstæderne langs Ring 3

Formål

Projektet har fokus på at skabe et sammenhængende transporttilbud, der fungerer på tværs af geografien og transportformer. Projektet vil resultere i erfaringer med at udbrede delecycler i forstæderne i en stor skala, herunder tilskudsmodeller og inddragelse af kommuner. Det er projektets mål, at delecycler og -løbehjul bliver et permanent og ensartet tilbud til pendlerne i forstadskommunerne langs den kommende letbane – og dermed gør det mere attraktivt for borgerne at tage tog, bus og Hovedstadens Letbane og forbedre tilgængeligheden til de mange virksomheder i området langs letbanen. Det vil styrke den kollektive transport og skabe mere bæredygtig mobilitet.

Projektbeskrivelse

Kommunerne og regionen er gået sammen i udviklingsprojektet, som over en to-årig periode vil:

- udarbejde en fælles aftale med udbydere af delemobilitet
- opstille delecycler i de ni kommuner på testbasis
- undersøge brugernes og udbydernes behov.

Regionen har på vegne af de ni forstadskommuner gennemført et udbud af delemobilitet. Udbyderen Dott vandt udbuddet og har sat 1.800 el-delecycler op på tværs af de ni kommuner. Projektet er et udviklingsprojekt, hvor regionen i samarbejde med udbyderne af delemobilitet og borgerne løbende løser udfordringer og tilpasser tilbuddet.

Erfaring viser, at løsninger skal gå på tværs af kommunegrænser

Den fælles indsats mellem de ni kommuner og regionen bygger på erfaringer fra en test af delemobilitet i Glostrup i 2019-2021. Herfra ved vi, at en delemobilitetsløsning ikke kan stå alene i én kommune, men brugerne vil gerne kunne anvende løsningerne til og fra nabokommunerne også. Succesen i den enkelte kommune er altså afhængig af udbyderens andre lokale markeder – Glostrup Kommunes løbehjulsordning var helt afhængig af ordningen i København.

Skal styrke forretningsmodellen for udbydere

I dag er tilbud om delecycler og -løbehjul ved stationer begrænset uden for København og Frederiksberg. Dels fordi antallet af kunder er anderledes – og dels fordi det kræver, at udbyderne indgår aftaler med mange mindre kommuner. Fra testen i Glostrup ved vi, at både brugere og udbydere efterspørger, at delemobilitetsløsninger kan bruges på tværs af kommuner.

Derfor vil projektet gennem den fælles aftale mellem de ni kommuner og delemobilitetsudbydere teste, hvorvidt det større geografiske kundeunderlag og fleksibiliteten på tværs af kommunegrænser for brugerne samlet set giver en bedre forretningsmodel for udbyderne.

Budget

5,0 mio. kr. – inkl. 0,5 mio. kr. i støtte fra Interreg NSR. Region Hovedstaden har finansieret de resterende 4,5 mio. kr.

Tidsramme

Januar 2024 – juni 2024: Forberedelse og gennemførsel af udbud-

1. september 2024 – 31. december 2025: Test af eldelecycler i 9 forstadskommuner.

Medio 2025: Evaluering af projektet med henblik på evt. videreføring af projektet med kommunal finansiering.

Samarbejdspartnere

Dott (delemobilitetsudbyder), Gate 21 (medprojektleder), Albertslund Kommune, Brøndby Kommune, Gladsaxe Kommune, Glostrup Kommune, Herlev Kommune, Ishøj Kommune, Lyngby-Taarbæk Kommune, Rødovre Kommune og Vallensbæk Kommune.

ShareDiMobiHub

Formål

Projektet har fokus på at dele viden fra andre europæiske regioner om, hvordan de har introduceret og testet delemobilitet uden for de største byområder. Region Hovedstaden vil bruge den viden, som indsamles til at forme en strategi for udvikling af delemobilitet og mobilitetshubs med udgangspunkt i best-practise fra samarbejdspartnerne i projektet. På den lidt længere bane vil det regionen mere effektivt kunne gå fra en testfase til en implementeringsplan med sigte på at styrke den kollektive transport og skabe mere bæredygtig mobilitet på tværs af transportformer.

Projektbeskrivelse

Regionen er gået ind i udviklingsprojektet, som over en tre-årig periode vil:

- indsamle viden om delemobilitet i oplande til større byområder
- sparre med regioner i Holland, Belgien og Norge om best-practise
- forme en strategi for, hvordan man vil kunne introducere regionale mobilitetshubs og delemobilitet i relation til det regionale trafiknetværk på Sjælland
- præsentere en strategi for udvalget for Trafik og Regional Udvikling

Projektets mål er at gøre mobilitet i funktionelle byområder (byer og deres oplande) mere bæredygtig og aktive for at øge borgernes sundhed og livskvalitet. ShareDiMobiHub sigter mod at forbedre delemobilitet ved at øge udbredelsen i et sammenhæng af mobilitetshubs. Der undersøges, hvordan et samlet transporttilbud som alternativ til privatbilen kan integreres i regionale Mobility as a Service (MaaS)-økosystemer og i det offentlige transportnetværk.

Mobilitetshubs kan variere i størrelse, placeringstype og tilbud. De kan være små og placeret i boligområder med blot en eller to parkeringspladser eller større og strategisk placeret tæt på stationer og større knudepunkter for offentlig transport. Placeringen, størrelsen og valget af delte køretøjer bør tilpasses mobilitetsbehovene i byerne, brugernes behov og forretningsmodellen for elektriske og delte mobilitetsudbydere.

En integreret tilgang baseret på byers erfaring med implementering af delemobilitet

For at fremskynde overgangen fra privat bilejerskab til delt mobilitet vil ShareDiMobiHub anvende en integreret tilgang med at afprøve koncepter, kommunikation og nudging metoder, der kan få forskellige grupper til at tage imod de nye mobilitetstilbud.

Syv partnerbyer og regioner fra fire lande i Nordsøregionen vil implementere forskellige strategier for mobilitetshubs og øge anvendelsen af delemobilitet. Projektet vil gennemføre pilotprojekter og opskalere disse, samt udvikle og adoptere strategier i egen regional kontekst. Derudover vil der blive gennemført digitaliseringsplaner for at integrere i Mobility as a Service platforme (i Danmark har vi fx Rejseplanen og Rejsekort).

Udgangspunktet for at ud kunne udbrede delemobilitet og mobilitetshubs er, at det kræver samarbejde mellem flere interessenter, herunder stat, regioner og byer samt udbydere og slutbrugere. Projektet bygger på erfaringer fra partnerbyernes og regionernes tidligere projekter som eHUBS, MOBI-MIX, BRS-Electric og SHARE-NORTH-projektet.

ShareDiMobiHub trækker på en bred vifte af tværfaglig ekspertise, hvor også Region Hovedstaden bidrager. Projektet er ledet af Provincie Utrecht (region).

Budget

Region Hovedstaden har et budget på knap 1 mio. kr., hvoraf der er hjemtaget EU-støtte fra Interreg NSR, som dækker 60 pct. budgettet de resterende 40 pct afholdes via lønkroner og driftsbudgettet i CRU. Det samlede europæisk projekt har et budget på knap 40 mio. kr.

Tidsramme

Primo 2022 – ultimo 2025

Samarbejdspartnere

Provincie Utrecht, Vervoerregio Amsterdam, byen Amsterdam, byen Leuven, Region Hovedstaden, Vestfold og Telemark fylke i Norge samt byen Rotterdam.

GEMINI

Formål

Rudersdal Kommune og Region Hovedstaden vil undersøge, hvordan delecykler og delebiler i kombination med de offentlige busser og tog kan blive et attraktivt alternativ til private bilture. For at gøre skiftet mellem transportmidler så nemt som muligt, introducere kommunen og regionen både digitale og fysiske mobilitetshubs, som sammen med mere end 200 delekøretøjer i en et-årig testperiode skal gøre det nemt at hente og aflevere delecykler og delebiler på udvalgte steder og stationer i Rudersdal. Sammen med de private mobilitetsudbydere Dott, Kinto og GreenMobility og Danmarks Tekniske Universitet vil ture og rejsemønstre blive grundigt undersøgt med sigte på en bæredygtig forretningsmodel for delemobilitet i oplandet til København.

Projektbeskrivelse

Region Hovedstaden har været den drivende kraft i at hjemtage 10 mio. kr. fra EUs Horizon Europe støtteprogram til at etablere mobilitetshubs og teste delemobilitet i Rudersdal, og dermed styrke den eksisterende kollektive trafik i kombination med private mobilitetstjenester uden for København i en stor skala.

På et hub, vil der være en markering i P-båse for bilerne og mindre markeringer i som guider hen til cyklerne. Der vil være et info-skilt, som henviser til, hvordan man kan bruge det nye tilbud. Det er på disse markerede lokationer, hvor udbyderne jævnligt vil sikre, at der er køretøjer til rådighed. Der vil typisk være minimum ti cykler og to biler til rådighed, men det tal kan variere, da de afhænger af hvor mange, der bruger køretøjerne og hvornår de er blevet redistribueret af udbyderne.

Rudersdal som testkommune

Region Hovedstaden har været initiativtager til at søge EU-midler til projektet og har i den forbindelse ønsket at finde en kommune, hvor bilejerskabet er højt og som har en eller flere regionale buslinjer. Derudover har regionen ønsket at finde en kommune med spredt bebyggelse og hvor der ikke er eksisterende delemobilitetsløsninger. Rudersdal Kommune har de seneste år og bidraget med test knudepunktsskilte og styrkelse af cykelsuperstierne og kommunen har desuden en klar klimahandleplan, som understøtter grøn omstilling af transporten. Rudersdal

Kommune var derfor hurtige til at melde sig på banen, som partner i projektet.

Brugerne betaler selv

Hele præmissen for testen er, at der skal være en bæredygtig forretningsmodel for udbydere af delemobilitet. Der er en økonomisk risiko for de private udbydere at bevæge sig ud i geografien i nye kommuner og det kræver et større samarbejde mellem de private firmaer og offentlige aktører om at udpege gode lokationer. Brugerne af delebilerne og delecyclerne vil opleve at priser og vilkår er sammenlignelige med de cykler og biler, som i dag findes i fx København og på Frederiksberg.

Omfanget af forsøget

- 200 Dott delecycler, der hentes og afleveres på de udvalgte HUBs og på offentlige tilgængelige cykelstativer i Rudersdal Kommunen samt på DSBs stationer i Birkerød, Holte, Vedbæk samt Rungsted Kyst.
- 12 Kinto delebiler hentes og afleveres på deres egne faste P-pladser i tættere bebyggede områder af Rudersdal tæt på det nærmeste HUB.
- 20 GreenMobility delebiler hentes og afleveres på HUBs i Rudersdal samt i Lyngby, Gentofte, Frederiksberg, København eller lufthavnen m.m. De vil blive re-balanceret efter behov på de udpegede HUBs.
- DTU evaluerer projektet på baggrund af data fra Rejsekort, Movia samt fra Tier, Kinto og Green Mobility derudover bliver der indsamlet både kvalitative og kvantitative data for at måle forskellige effekter på trængsel, brugertilfredshed mv.
- Helsingborg Stad i Sverige er sparringspartner på projektet – og vil se hvordan de kan adoptere viden fra projektet til deres opland
- DTU Science Park, DSB, Movia og Rejsekort & Rejseplan følger og støtter projektet aktivt uden at få EU-støtte.

Budget

GEMINI er et Horizon Europe-projekt, hvor der på regionsrådsmødet 17. august 2021 blev udmøntet 0,5 mio. kr. fra den regionale udviklingspulje til at søge projektpartnerskaber mv, hvilket i 2023 har resulteret i et 100 pct. finansieret projekt til de offentlige partnere og 70 pct. dækning til de private partnere. Der er et samlet europæisk partnerbudget

på knap 90 mio. dkk, hvoraf 10 mio. kr. hjemtaget til partnere her i regionen.

Tidsramme

Medio 2023 – ultimo 2027

Samarbejdspartnere

GEMINI er et rigtigt stort europæisk Horizon Europe projekt, med mere en 70 partnere på tværs af Europa – hvor der også testes forskellige elementer og emner inden for delemobilitet i byer, som Porto, München, Helsinki, Torino, Amsterdam og Paris. Den danske partnergruppe består af Region Hovedstaden, Rudersdal Kommune, Kinto(delebiler), GreenMobility (delebiler), Dott (delecykler) og Danmarks Tekniske Universitet (DTU) samt Helsingborg Stad, som følger vores test og giver sparring undervejs.